

Vergaderjaar 1989-1990

21 418

Correctie en aanpassing van het eerste, tweede en vierde tot en met twaalfde gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte))

Nr. 5

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 18 januari 1990

Inleidende opmerkingen

In haar verslag stelt de Vaste Commissie voor Justitie mij enige vragen omtrent maatregelen ter begeleiding van de invoering van de nieuwe wetgeving ten behoeve van de rechterlijke macht.

Ter inleiding van de beantwoording herinner ik eraan dat mijn ambtsvoorganger, in overleg met de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, een commissie uit leden van de rechterlijke macht, geadviseerd door de Regeringscommissaris en enige departementsambtenaren, onder leiding van mr. W. A. M. van Schendel heeft ingesteld, teneinde het effect van de invoering op de werklast van de rechterlijke macht zo goed mogelijk na te gaan. Haar analyse zal in de eerste plaats inhouden een inventarisatie van terreinen waarop zich mogelijk een lastenverzwaring zal voordoen, met een schatting van de mate daarvan. Vanaf de invoering zal zij aan de hand daarvan kunnen nagaan, in hoeverre problemen zich werkelijk voordoen, althans dreigen voor te doen, en die tijdig signaleren. Hieruit volgt dat vóór 1992 slechts concrete maatregelen kunnen worden genomen, in zoverre de commissie concrete voorspellingen kan doen; pas vanaf 1992 kan blijken, of aan aanvullende maatregelen, die thans nog a.h.w. in reserve moeten worden gehouden, behoefte zal bestaan.

Daarbij verdient opmerking dat de rechterlijke macht niet reeds op 1 januari 1992 in volle omvang met de invoering te maken zal hebben. Op alsdan lopende procedures heeft die invoering immers slechts beperkte invloed; zie artikel 74 Overgangswet nieuw BW – met de opmerkingen daarover in de memorie van toelichting en de memorie van antwoord op w.o. 18 998 – en de artikelen 15–27 van w.o. 19 528 (Overgangsrecht, tweede stuk). Geschillen die na 1 januari 1992 omtrent de uitleg van de nieuwe wetgeving kunnen rijzen, komen pas met vertraging en geleidelijk, veelal eerst na het passeren van de zeef van rechtsgeleerde raadslieden, voor de rechter. Dat vergemakkelijkt de taak van de begeleiding.

De commissie-Van Schendel heeft haar werkzaamheden voortvarend aangepakt en zal mij regelmatig rapporteren. De commissie hoopt tijdig te kunnen komen tot een globale prognose van de eventuele consequenties voor de werkbelasting van de rechterlijke macht.

In dit verband herinner ik eraan dat mijn voorganger destijds op basis

van een globale becijfering oordeelde dat de werkdrukverzwaring door de invoering van de boeken 3, 5 en 6 nogal zou meevallen, aangezien ongeveer 5% van de tijd van de rechterlijke macht als geheel in beslag wordt genomen door problemen die worden beïnvloed door de invoering van de genoemde boeken (Vaste Commissie voor Justitie, 1 juni 1987, UCV 76-21). Naar verwachting zal de commissie-Van Schendel t.z.t. hieromtrent nader inzicht kunnen geven.

In dit licht acht ik het prematuur thans te beslissen over maatregelen in de personele sfeer. In dit verband merk ik nog op dat de eventuele gevolgen voor de werklust van de invoering van het nieuw BW niet geïsoleerd moeten worden gezien van de totale werklustontwikkeling van de rechterlijke macht in enig jaar. Deze is immers een saldo van zowel vermeerderingen als verminderingen die uit verschillende hoofde kunnen optreden. Deze ontwikkelingen worden o.a. in het nieuwe systeem van werklustmeting door de rechterlijke macht jaarlijks kenbaar gemaakt, opdat daarmee bij de toedeling van de beschikbare formatie rekening kan worden gehouden. Ik wijs er in dit verband op dat de personele meerjarenraming een verruiming van de begrotingssterkte voor het lopende jaar en de komende jaren voorziet (kamerstukken II, 1989-1990, 21 300, Hoofdstuk VI, nr. 3, blz. 12). Deze verruiming biedt naar mijn mening enige rek om met een – naar het zich laat aanzien vergelijkenderwijs toch beperkte – lastenverzwaring door de invoering van het NBW, tijdig, eventueel ook vóór 1992, en in voldoende mate rekening te houden.

Over de «bijscholing» van de rechterlijke macht zal binnenkort overleg worden gevoerd met de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Stichting Studiecentrum Rechtspleging. Voor het lopend begrotingsjaar is ten behoeve van de «bijscholing» een bedrag van f 200 000 uitgetrokken. Het overleg zal gericht zijn op de uitvoering van een meerjarenplan voor de cursussen NBW. In dat kader zal in 1991 deze inspanning worden vergroot. Ik wijs er in dit verband overigens op dat in de periode 1983-1985 reeds 600 leden over de rechterlijke macht een intensieve cursus NBW hebben gevolgd. Voor jongere leden van de rechterlijke macht geldt bovendien dat zij in de regel tijdens hun studie reeds uitgebreid met het NBW zijn geconfronteerd. Veelal zal dus kunnen worden volstaan met het opruimen van reeds aanwezige kennis.

Hoofdstuk I. Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (eerste gedeelte)

A. De verwijzing naar de artikelen 320q en 320t kan vervallen, nu na inwerkingtreding van de Wet van 14 juni 1989, Stb. 239, betreffende de beperking van aansprakelijkheid van de eigenaren van binnenschepen, die artikelen geen storting meer voorschrijven.

B. Inmiddels is wetsvoorstel 17 897, bevattende een Algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke betalingen, door de Tweede Kamer aangenomen en bij de Eerste Kamer aanhangig. Derhalve kan het eerste gedeelte van de Invoeringswet ook geheel aan dit wetsvoorstel worden aangepast, met het oog waarop in de memorie van toelichting, p. 4, na punt 4a, reeds een P.M. was opgenomen. Deze aanpassing is in bijgaande nota van wijziging bij dit hoofdstuk onder B verwerkt. Daarbij verdient nog het volgende opmerking.

a. Artikel 475a lid 3 dient te vervallen naast het anders opgezette artikel 475c van voormeld wetsvoorstel, waarin onder e een enigszins andere begrenzing is aanvaard. Voorts was een aantal vernummeringen nodig.

b-d. De nodige vernummeringen zijn ook verder uitgewerkt in de bepalingen waarin de vernummerde artikelen worden genoemd. De aan artikel 720 toegevoegde derde zin komt overeen met de in voormelde wetsvoorstel voorgestelde, aan artikel 735, tweede lid, toe te voegen zin.

C. De door de Commissie gesuggereerde wijziging in de redactie van artikel 552 lid 2 Rv is in bijgaande nota van wijziging aangebracht.

D. De Commissie heeft twee oneffenheden in de redactie van de artikelen 33 lid 2 en 230 lid 2 Fesignaleerd. In de bijgaande nota van wijziging worden deze gecorrigeerd.

Hoofdstuk III. Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (vijfde gedeelte)

Artikel I

Hier is een nagekomen correctie ingevoegd.

Hoofdstuk IV. Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (zesde gedeelte)

Artikel I

A 2. Artikel 1:385. Inderdaad moet de voorgestelde wijziging in lid 2 van dit artikel worden gelezen als een wijziging van lid 1. Bij de nota van wijziging wordt dit hersteld.

Artikel II

B 5. Artikelen 2:24a en 24c. De zinsneden waarover de commissie nadere uitleg vraagt, «omvatten zowel het geval dat de moedermaatschappij of een andere dochtermaatschappij daarvan zelf het stemrecht kan uitoefenen als het geval dat twee of meer dochtermaatschappijen, al dan niet samen met hun moedermaatschappij, samen het benodigde aantal stemmen of rechten kunnen uitoefenen», aldus de memorie van toelichting op w.o. 19 813, blz. 10, waarbij deze artikelen indertijd werden voorgesteld, leidend tot de wet van 10 november 1988, Stb. 517.

De uitleg in het verslag geeft derhalve inderdaad de bedoeling weer. Het woord «of» heeft de betekenis die wel als «en/of» wordt aangeduid, een uitdrukking die blijkens aanwijzing 12 inzake de wetgevingstechniek in wetsteksten behoort te worden vermeden.

In artikel 24c wordt, ter aanpassing aan de wet van 13 december 1989, Stb. 1990, 1 een kleine wijziging voorgesteld.

B 9. Artikel 2:48. Het woord «vertonen» is ontleend aan de tekst van w.o. 20 556, welke zelf weer steunt op eerdere wetsteksten, laatstelijke het voormalige artikel 2:47 lid 3.

In de betekenis van «tonen» lijkt het inderdaad enigszins te verouderen, en er bestaat geen bezwaar tegen het in die term te veranderen; bij de nota van wijziging wordt dit voorgesteld.

B 18. Artikel 2:72. In lid 2 moet de tekst nog worden aangepast aan de nieuwe terminologie inzake coöperaties.

Hoofdstuk V. Wijziging Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (zevende gedeelte)

Artikel I

1. De in het voorlopig verslag aangehaalde woorden zijn door een misverstand toegevoegd. Zij worden in bijgaande nota van wijziging weer geschrapt.

2. Hier is een schrijffout hersteld.

3. De eerste ingevoegde correctie komt voort uit de omstandigheden dat de Wet op het notarisambt geen genummerde leden kent. De tweede correctie betreft een reeds bij de derde nota van wijziging (Bijl. Hand. II, 1988-1989, 17 896, nr. 12) aangebrachte wijziging die echter niet volledig is verwerkt in de tekst van het gewijzigd ontwerp dat aan de Eerste Kamer is voorgelegd.

Hoofdstuk VII. Wijziging Invoeringswet boeken 3, 5 en 6 nieuw BW (negende gedeelte)

Artikel I

A. Hier is een schrijffout hersteld en heeft een aanpassing plaats gevonden aan de gewijzigde titel van de nieuwe Invoeringswet.

B, C, D, E en F. De nummers van de te wijzigen artikelen zijn aangepast aan een intussen aangebrachte vernummering en bovendien is in onderdeel E een uitgevallen zinsdeel weer ingevoegd in het tot artikel 51 vernummerde artikel.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin